

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť		
Vyučovací predmet	Človek a spoločnosť		
Škola	Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121		
Názov školského vzdelávacieho programu	Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov		
Stupeň vzdelania	1.stupeň ZŠ (primárne vzdelanie)		
Vzdelávací cyklus	prvý cyklus		
Časový rozvrh výučby	1. ročník	33 hodín ročne	1 hodina týždenne
	2. ročník	33 hodín ročne	1 hodina týždenne
	3. ročník	33 hodín ročne	1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná		
Vyučovací jazyk	slovenský		
Učebné zdroje	1.ročník	R.Dobišová, O.Kováčiková: Človek a spoločnosť 1 – pracovná učebnica. AITEC.	
	2.ročník	R. Dobišová Adame, R. Ranušová: Človek a spoločnosť 2– pracovná učebnica. AITEC.	
	3.ročník	R.Dobišová, O.Kováčiková: Vlastiveda pre tretíakov– pracovná učebnica. AITEC.	
Vypracovala:	Mgr. Iveta Bialková, Mgr. Jana Danielčáková		

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Charakteristika predmetu:

Hlavným cieľom predmetu je podporovať u žiakov schopnosť skúmať svoju obec, jej blízke okolie a vzťahy medzi ľuďmi. Žiaci pozorujú, porovnávajú a zaznamenávajú vybrané aspekty fungovania komunity, v ktorej žijú. Vedia sa orientovať vo svojom okolí a poznajú jeho špecifiká. Poznajú základné časové intervaly. Sú si vedomí, že súčasnosť je výsledkom konania v minulosti. Zaujímajú sa o svoje okolie a sú ochotní zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus:

1. Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec.
2. S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine.
3. Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.
4. Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny.
5. Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých.
6. Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
7. Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní.
8. Vysvetliť na jednoduchých príkladoch základné ekonomické vzťahy.
9. Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ.
10. Byť všímavý voči daniu v najbližšom okolí.

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Učebné osnovy pre 1. cyklus – výkonový štandard – ciele vzdelávania		
	1.ročník	2.ročník
	3.ročník	
Žiak vie, dokáže	1. Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec. 2. S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine. 3. Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí. 4. Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny. 5. Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých. 6. Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom. 7. Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní. 8. Vysvetliť na jednoduchých príkladoch základné ekonomické vzťahy. 9. Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ. 10. Byť všímvavý voči daniu v najbližšom okolí.	

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Učebné osnovy pre 1.cyklos – obsahový štandard Človek a spoločnosť				
Komponent: GEOGRAFICKÝ KOMPONENT Téma : Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí				
Obsahový štandard		3.cieľ: Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí. 4.cieľ: Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny. Žiak vie / dokáže: - používať pojmy potrebné na orientáciu v miestnej krajine, - mať prehľad o významných prírodných, kultúrnych a historických prvkoch vo svojom okolí.		
	Pojmy, vzťahy, fakty orientácia v okolí školy	miestna krajina, poloha v priestore	prírodné a historické prvky, turistické značenie	
	Činnosti Určovanie orientačných bodov v okolí školy, vyhľadávanie vybraných objektov, vytváranie predstáv o priestorových vzťahoch v škole, v obci a jej okolí. Určovanie orientačných bodov v okolí školy, vyhľadávanie vybraných objektov, vytváranie predstáv o priestorových vzťahoch v škole, v obci a jej	Spoznávanie prírodných a historických prvkov obce a jej okolia podľa miestnych daností (napríklad park, les, chránený strom, prírodná rezervácia, potok, rieka, rybník, vrch, kostol, socha, fontána, brána, hrad), vrátane posúdenia ich stavu (udržiavaný, neudržiavaný, bezpečný, nebezpečný a i.). Hľadanie odpovedí na otázky o krajine mimo nášho zorného poľa – „Čo je za tým vrchom? Kam vedie táto cesta? Odkiaľ a kam tečie potok?“ a	Určovanie relatívnej polohy vybraného objektu voči inému objektu (rovno, vpravo, vľavo, hore, dole, blízko, ďaleko, pred, za a i.) v teréne alebo na mape (v pláne) a navigácia na trase medzi nimi s využitím orientačných bodov. Orientovanie sa podľa svetových strán v teréne. Využívanie turistického značenia pri plánovaní výletov a orientácii v teréne. Rozlišovanie pojmov podľa podmienok obce (napríklad dolina, údolie, vrch, pohorie, tiesňava, rovina, rieka, potok, jazero, rybník, breh, ostrov, les, pole, kameňolom, námestie, ulica). 	

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

	okolí. Opis a zaznamenávanie cesty do školy alebo k inému objektu v obci a miestnej krajine. 	pod. 	
Témy	<i>Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí</i>	<i>Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí</i>	<i>Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí</i>
Počet hodín	2	2	2
Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Rozpozná základné orientačné body v okolí školy a svojho bydliska, používa jednoduché priestorové pojmy (vľavo, vpravo, blízko, ďaleko), vie opísať známe trasy (dom – škola, škola – ihrisko).	
	Metakognitívna regulácia	Plánuje postup pri orientácii (kam pôjdem, kadiaľ?), priebežne kontroluje, či ide správnou cestou, opraví svoju chybu pri nesprávnej orientácii.	
Charakter	Správa sa zodpovedne a bezpečne v okolí školy a v obci, prejavuje pozornosť voči spolužiakom (pomoc pri orientácii), rešpektuje pravidlá pohybu v obci (prechádzanie cesty, verejný priestor).		

Komponent: DEJEPISNÝ KOMPONENT Téma : Orientácia v pláne na mape

	2.cieľ: S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine. Žiak vie / dokáže: - získať informácie pozorovaním vo svojom okolí, - viesť rozhovor za účelom získania potrebných informácií k vybranej téme, - zaznamenať, porovnať a triediť informácie slovné, pomocou zápiskov alebo jednoduchých grafických organizérov, - prezentovať výsledky svojej práce krátkym slovným opisom a v podobe nákresu, plagátu alebo modelu, - čítať obsah jednoduchkej mapy s porozumením významu v nej použitých farieb a základných mapových znakov, - orientovať sa v priestore podľa orientačných bodov, - orientovať sa v známom priestore na základe jeho zobrazenia v pláne a na jednoduchej mape, - rozvrhnúť si čas na prácu, učenie, zábavu a odpočinok.
--	---

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

		1.ročník	2.ročník	3.ročník	
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	plán	grafická mierka, letecká snímka, vzdialenosť	plán, mapa, mapové znaky, legenda, svetové strany, poloha na mape, glóbus, svetadiely a oceány	
	Činnosti	Vyjadrovanie žiackych predstáv o priestorovom rozmiestnení objektov v triede a v okolí školy z vertikálneho pohľadu (vtáčej perspektívy) formou jednoduchých modelov alebo náčrtkov. 👁️ 📖 🦋 Orientácia plánu a orientácia v pláne. 👁️ 📖 🦋	Nazeranie na krajinu v rôznej mierke od blízkeho k vzdialenému, od malého k veľkému. 👁️ 📖 🦋 Odhadovanie skutočnej vzdialenosti medzi bodmi na mape pomocou grafickej mierky. 👁️ 📖 🦋 Lokalizovanie svojho bydliska a školy na leteckej snímke a mape veľkej mierky. 👁️ 📖 🦋	Tvorba jednoduchého orientačného plánu (mapového náčrtku) obce alebo jej časti na základe leteckej snímky. 👁️ 📖 🦋 Určovanie svetových strán na mape. 📖 🦋 Rozpoznávanie základných prvkov obsahu mapy a glóbusu (farby, tvary) pomocou legendy. 👁️ 📖 🦋 Určovanie polohy obce na mape Slovenska a polohy Slovenska na mape Európy. 👁️ 📖 📖 🦋 Pomenovanie svetadielov a oceánov na glóbuse na jednoduchej mape sveta. 📖 🦋	
	Témy	Orientácia v pláne a na mape	Orientácia v pláne a na mape	Orientácia v pláne a na mape	
	Počet hodín	2	2	2	
	Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Dieťa si uvedomuje smer: vpravo, vľavo, hore, dole. Dieťa plánuje: „Najprv sa pozriem na značky...“ Používa jednoduché stratégie: legendu (farebné značky), smerové šípky. Vie opraviť chybu a vysvetliť ju. Dieťa vedome používa stratégie: orientačné body, legendu, svetové strany		
		Metakognitívna regulácia	Dokáže rozpoznať a oznámiť, kedy potrebujú pomoc alebo kedy úspešne dokončili úlohu.		
	Charakter	Trpezlivosť – hľadanie cesty krok po kroku, Spolupráca – práca vo dvojici , Zodpovednosť – orientácia v známom prostredí (škola), Vytrvalosť – nevzdáva sa pri zložitejšom pláne, Sebakontrola – pracuje podľa pravidiel, Úcta k druhým			

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

		– prijíma iný názor.
--	--	----------------------

Komponent: GEOGRAFICKÝ KOMPONENT				
Téma : Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie				
		1.cieľ: Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec. Žiak vie / dokáže: - používať pojmy potrebné na orientáciu v miestnej krajine, - určiť polohu svojej obce, Slovenska a svetadielov na mapách rôznej mierky, - mať prehľad o významných prírodných, kultúrnych a historických prvkoch vo svojom okolí.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	cestovanie, počasie	doprava, mesto a vidiek, spôsob života	prírodné a umelé prostredie
	Činnosti	Identifikovanie dôvodu (za prácou, vzdelaním, službami, oddychom, poznaním, priateľmi), cieľa (blízka obec, okresné mesto, krajské mesto, zahraničie) a pravidelnosti (denne, týždenne, mesačne, ročne) cestovania ľudí vo svojej rodine a v rodinách	Porovnávanie vhodnosti jednotlivých druhov dopravy v obci spojené s posúdením ich vplyvu na životné prostredie. Hľadanie rozdielov medzi mestom a vidieckou obcou na žiakom známych príkladoch. 	Posudzovanie vplyvu rôzneho prostredia na človeka – prírodné a umelé, tiché a hlučné, upravené a neupravené, nové a staré, čisté a znečistené, jednotné a rôznorodé. Základné pravidlá správania sa pri extrémnych prejavoch počasia.

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

	spolužiakov. Pozorovanie počasia a jeho vplyvu na prírodu a ľudí počas dňa a roka spojené s grafickým zaznamenávaním oblačnosti a jednoduchým zápisom nameraných hodnôt teploty vzduchu. 		
Témy	<i>Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie</i>	<i>Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie</i>	<i>Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie</i>
Počet hodín	2	2	2
Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak vie aké procesy prebiehajú v jeho okolí, čo mu pomáha ich pochopiť (mapa, pozorovanie, diskusia) čo mu robí problém.	
	Metakognitívna regulácia	Žiak plánuje učenie („Najprv si prečítam text, potom si spravím poznámky.“) , kontroluje porozumenie („Rozumiem, čo je erózia?“) , opravuje chyby („Vrátim sa k tomu, čo som nepochopil.“)	
Charakter	Žiak má zodpovednosť za učenie, záujem o životné prostredie , ochotu zlepšovať sa , kritické myslenie.		

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Komponent: DEJEPISNÝ KOMPONENT				
Téma: Orientácia v čase				
		3.cieľ: Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí. Žiak vie / dokáže: - rozvrhnúť si čas na prácu, učenie, zábavu a odpočinok, - ilustrovať plynutie času na vybraných príkladoch z minulosti rodiny, - porovnať obrazy obce v minulosti a v súčasnosti.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	časová postupnosť	plánovanie času, meranie času	kalendár
	Činnosti	Určovanie vzájomných vzťahov (pred/po) medzi susednými a nesusednými dňami a mesiacmi, opakujúci sa cyklus s vytváraním celkov (deň, týždeň, mesiac, rok). Zorad'ovanie postupnosti udalostí (skôr, neskôr, nedávno, dávno, dnes, včera, predvčera, zajtra, pozajtra...). 	Personalizácia cieľov, vytváranie priorít a ich zdôvodnenie, odlíšenie činností podľa osobnej dôležitosti (povinností, užitočných a oddychových aktivít). Tvorba časového harmonogramu dňa a týždňa. Porovnanie a zdôvodnenie používania rôznych spôsobov merania času (rytmus dňa, prírody, konvenčné merače). Určovanie času na hodinách. 	Tvorba vlastného kalendára jedného mesiaca podľa aktuálneho roka, porovnanie radenia dní v mesiaci aktuálneho a minulého roka.
	Témy	<i>Orientácia v čase</i>	<i>Orientácia v čase</i>	<i>Orientácia v čase</i>

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

	Počet hodín	2	2	2
	Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak rozpozná základné časové pojmy : deň, noc, ráno, obed, večer, včera, dnes, zajtra, chápe jednoduché časové sledy (čo bolo – čo je – čo bude), uvedomuje si, ako sa učí rozpoznávať čas (pozorovaním, rutinami, kalendárom).	
		Metakognitívna regulácia	Žiak plánuje jednoduché činnosti v čase (poradie dňa), kontroluje, či dodržiava časové pravidlá (príchod, úlohy), hodnotí, ako využíva čas a čo môže zmeniť .	
	Charakter	Žiak rozvíja zodpovednosť a disciplínu (dochvilnosť), učí sa rešpektovať čas druhých , chápe, že čas je hodnota, ktorú nemožno vrátiť.		

Komponent: DEJEPISNÝ KOMPONENT				
Téma: Pozorovanie zmien v čase				
		6.cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom. 8.cieľ: Vysvetliť na jednoduchých príkladoch základné ekonomické vzťahy. Žiak vie / dokáže: -aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite, - spoluvytvárať a rešpektovať pravidlá platné v triede a škole.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	rodostrom, vzájomné rodinné vzťahy	povešť	pamiatky
	Činnosti	Určovanie základných vzťahov medzi členmi rodiny z pozície žiaka aj z pozície iného člena. 	Prerozprávanie alebo stváranie príbehu (povešť, legenda) spojeného s obcou alebo jej okolím. Porovnávanie spôsobu života ľudí v súčasnosti a minulosti (škola, hračky, práca a zamestnania, odev, obchod) na	Pozorovanie zmien v čase na príklade ľudí, krajiny, budov a artefaktov. Pátranie po najstarších pamiatkach v obci, miestach pamäti (najstarší hrob na cintoríne, artefakty v rodine, historické budovy, pamätníky, staré stromy a

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

		základe informácií získaných z rôznych prameňov. 	pod.).
Témy	<i>Pozorovanie zmien v čase</i>	<i>Pozorovanie zmien v čase</i>	<i>Pozorovanie zmien v čase</i>
Počet hodín	2	2	2
Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak rozpozná, že čas prináša zmeny (deň – noc, ročné obdobia, rast rastlín, zmeny v obci), porovnáva minulosť a prítomnosť na konkrétnych príkladoch, uvedomuje si, ako pozorovanie pomáha porozumieť zmene .	
	Metakognitívna regulácia	Žiak plánuje pozorovanie (čo budem sledovať a kedy), sleduje zmeny opakované v čase , porovnáva, čo sa zmenilo a čo zostalo rovnaké.	
Charakter	Žiak rozvíja trpezlivosť (zmeny nevidno hneď), učí sa zodpovednosti voči prírode a prostrediu, chápe, že ľudské správanie môže zmeny urýchľovať alebo spomaľovať .		

Komponent: OBČIANSKY KOMPONENT

Téma: Poznávanie pravidiel vo svojom živote

	6.cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom. 8.cieľ: Vysvetliť na jednoduchých príkladoch základné ekonomické vzťahy. Žiak vie / dokáže: - vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni, - vypočítať si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania, - aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite, - spoluvytvárať a rešpektovať pravidlá platné v triede a škole, - uplatňovať svoje práva a povinnosti v rôznych životných situáciách, - dodržiavať základné pravidlá bezpečného správania účastníka cestnej premávky.
--	---

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

		1.ročník	2.ročník	3.ročník	
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	pravidlá	školský poriadok	férovosť	
	Činnosti	Spoznávanie zmyslu pravidiel pre život ľudí (na príklade pravidiel hry). 📖 👤 Opísanie pravidiel v rodine žiaka a poukázanie na ich význam. 📖 👤	Zdôvodňovanie konkrétnych pravidiel v školskom poriadku alebo v obci. 📖 👤 Moja rola ako žiaka. 📖 👤	Spoločná tvorba pravidiel života v triede, počas vyučovania i mimo neho, a zaviazanie sa dodržiavať ich (fair play). 📖 👤	
	Témy	Poznávanie pravidiel vo svojom živote	Poznávanie pravidiel vo svojom živote	Poznávanie pravidiel vo svojom živote	
	Počet hodín	2	2	2	
	Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak rozpozná pravidlá v rôznych prostrediach (rodina, škola, trieda, obec), chápe, prečo pravidlá vznikajú a na čo slúžia, uvedomuje si, ako sa pravidlá učí a zapamätá.		
		Metakognitívna regulácia	Žiak dokáže sa podľa pravidiel rozhodovať a konať , sleduje, či svoje správanie zosúladiť s pravidlami, vie zhodnotiť, čo sa stane, keď sa pravidlá nedodržiavajú.		
	Charakter	Žiak rozvíja zodpovednosť za svoje správanie , učí sa rešpektovať druhých a spoločné prostredie , chápe, že pravidlá chránia nielen jeho, ale aj ostatných.			

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Komponent: OBČIANSKY KOMPONENT				
Téma: Život obce a vzťahy v komunite				
		1.cieľ: Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec. 5.cieľ: Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých. Žiak vie / dokáže: - porovnať obrazy obce v minulosti a v súčasnosti, - prerozprávať príbeh viažuci sa k obci alebo regiónu, - opísať kam, ako a prečo cestujú ľudia z rodiny alebo blízkeho okolia.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	obec, inštitúcie, komunita	súkromný a verejný priestor	symboly, sviatky, tradície, rozmanitosť
	Činnosti	Identifikovanie významných inštitúcií a služieb v obci s posúdením ich funkcie pre život komunity podľa podmienok obce (napríklad obecný úrad, obchody, služby, kostol, pošta, policajná a hasičská stanica, lekáreň, ambulancia, železničná a autobusová stanica alebo zastávka, kultúrne a komunitné centrum, zberný dvor, útulok pre zvieratá, čistiareň odpadových vôd, výrobný podnik, poľnohospodárske družstvo). 	Rozlišovanie súkromného a verejného priestoru na konkrétnych príkladoch v obci a jej okolí. Zhodnotenie využitia a udržiavania verejných priestorov na príklade žiakom známeho verejného priestoru. 	Rozpoznávanie príkladov používania identifikačných znakov, symbolov a vlajok (štátne a obecné symboly, symboly EÚ, logá). Oboznamovanie sa s pôvodom a rôznymi spôsobmi slávania sviatkov a dodržiavania tradícií vo svojej rodine, v rodine priateľov, spolužiakov, v obci, cirkvi a spoločnosti. Spoznávanie rozmanitosti kultúrnych prejavov a preukazovanie citlivosti voči druhým v bezprostrednom okolí (triede, škole, susedstve, obci).

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

	Identifikovanie miest náboženského charakteru v obci a ich významu pre spoločenstvo veriacich. Identifikovanie významných kultúrnych a športových podujatí v obci a jej okolí. 		
Témy	Život obce a vzťahy v komunite	Život obce a vzťahy v komunite	Život obce a vzťahy v komunite
Počet hodín	2	2	2
Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak vie, čo je obec a kto do nej patrí (obyvatelia, starosta, pracovníci), rozpozná základné miesta a inštitúcie v obci (škola, obecný úrad, ihrisko), uvedomuje si, ako spoznáva život obce – cez pozorovanie, rozhovor a vlastnú skúsenosť. (napr. počúvanie, dodržiavanie pokynov, požiadanie o pomoc).	
	Metakognitívna regulácia	Žiak premýšľa, ako sa má správať k ľuďom v obci , sleduje, či jeho správanie prispieva k dobrým vzťahom, hodnotí následky svojho konania na ostatných členov komunity	
Charakter	Žiak rozvíja rešpekt a ohľaduplnosť k ostatným , učí sa spolupráci a solidarite , chápe význam pravidiel a vzájomnej pomoci v obci.		

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Komponent: OBČIANSKY KOMPONENT				
Téma: Zodpovedné hospodárenie				
		1.cieľ: Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec. 8.cieľ: Vysvetliť na jednoduchých príkladoch základné ekonomické vzťahy. Žiak vie / dokáže: - stručne opísať význam kľúčových osôb, úradov, inštitúcií, občianskych iniciatív a udalostí v komunite a obci, - vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania, - posúdiť vlastné možnosti kúpy vybraného tovaru a služby.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	povolania	tovary a služby, cena	peniaze, šetrenie
	Činnosti	Oboznamovanie sa s deľbou práce na konkrétnych príkladoch v komunite a v obci. Spoznávanie rôznych povolaní so základným opisom ich pracovnej náplne. 	Rozlíšenie ponuky tovarov a služieb v najbližšom okolí. Odhad, zistenie a porovnanie cien vybraných tovarov a služieb. 	Diskutovanie o potrebe starostlivosti o svoje, o zverené či zdieľané veci a statky. Osvojovanie si návykov smerujúcich k šetrnému zaobchádzaniu so svojimi zdrojmi, prírodnými zdrojmi a životným prostredím (predchádzanie vzniku odpadu a jeho separovanie, šetrenie spotreby vody a elektrickej energie.
	Témy	Zodpovedné hospodárenie	Zodpovedné hospodárenie	Zodpovedné hospodárenie
	Počet hodín	2	2	2
	Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak rozpozná, že ľudia musia rozumne nakladať s vecami, peniazmi a prírodnými zdrojmi, chápe rozdiel medzi potrebami a želaniami, uvedomuje si, ako sa učí hospodáriť – cez skúsenosti doma, v škole, pozorovaním dospelých.	
		Metakognitívna regulácia	Žiak plánuje, ako využije peniaze, čas a veci, kontroluje, či s nimi narába zodpovedne,	

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

		hodnotí následky plytvania alebo šetrenia.
	Charakter	Žiak rozvíja zodpovednosť a šetrnosť , učí sa vážiť si prácu ľudí a hodnotu peňazí , chápe, že zodpovedné hospodárenie chráni prírodu aj komunitu .

Komponent: OBČIANSKY KOMPONENT				
Téma: Základy aktívneho občianstva				
		7.cieľ: Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní. 10.cieľ: Byť všímavý voči daniu v najbližšom okolí. Žiak vie / dokáže: - opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny, - oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať, - vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov, - pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva a posúdiť ich etický rozmer, - riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné, - podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	aktívny obyvateľ obce	spolupráca	dobročinnosť
	Činnosti	Pojmy: aktívny obyvateľ obce Činnosti: Identifikovanie činností, ktoré zlepšujú kvalitu prostredia a zdravie ľudí v obci a činností, ktoré sú pre prostredie a zdravie ľudí	Realizácia jednoduchého prieskumu s cieľom identifikovať možnosti zlepšenia života a prostredia v triede, škole, obci a jej blízkom okolí. 🗺️ 🌱	Identifikovanie konkrétnych potrieb solidarity v škole a okolí alebo doma a okolí (napr. vo vzťahu k novým spolužiakom z iných oblastí a krajín, k ľuďom so špeciálnymi a inými potrebami a znevýhodnením, k starším a chorým osobám). 🗺️ 🌍

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

	škodlivé. 🤖🕊️ Skúmanie vybraného problému v obci a jej okolí, ktorý je spôsobený nevhodnou činnosťou človeka (napr. nevhodné zaobchádzanie so zvieratami, vandalizmus, znečistenie verejných priestorov, nelegálna skládka, spaľovanie odpadu, parkovanie na chodníkoch, vizuálny smog). 👁️🤖🕊️ Riešenie modelových situácií (napr. koho a ako požiadať o pomoc, tiesňové linky). 🤖		
Témy	Základy aktívneho občianstva	Základy aktívneho občianstva	Základy aktívneho občianstva
Počet hodín	1	1	1
Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak rozpozná, že občan je človek, ktorý žije v spoločensve , chápe, že aj dieťa má svoju rolu v triede, škole a obci, uvedomuje si, ako sa učí byť dobrým členom spoločenstva (pozorovaním, skúšaním, rozhovorom).	
	Metakognitívna regulácia	Žiak premýšľa, čo môže urobiť pre triedu alebo obec , sleduje, či jeho správanie pomáha alebo škodí ostatným , vie zhodnotiť dôsledky svojho konania.	
Charakter	Žiak rozvíja zodpovednosť za svoje správanie , prejavuje rešpekt k ostatným a pravidlám , učí sa spolupracovať, pomáhať a vyjadriť svoj názor slušne .		

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Komponent: OBČIANSKY KOMPONENT				
Téma: Základy práce s mediálnym obsahom				
		9.cieľ: Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ. Žiak vie / dokáže: - rozpoznať rôzne druhy médií, - opísať médiá a AI ako zdroj informácií, poučenia alebo zábavy, - pomenovať základné pravidlá bezpečnosti a wellbeingu v online prostredí, - rozlíšiť medzi obsahom, ktorý je vhodný alebo nevhodný pre deti, - identifikovať, ktoré mediálne výstupy sú reklamou.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	mediá	zdroje informácií	reklama
	Činnosti	Navrhovanie zásad veku primeraného využívania rôznych médií a neublížujúceho správania v online priestore voči iným. 🧑 📱	Identifikovanie spôsobov vzniku a rôznych podôb šírenia informácií. 👁 📖 📱 Rozlišovanie fikcie a reality, zdrojov informácií (kniha, správy, youtube, televízia, rozprávka). 👁 📖 📱 Identifikovanie druhov médií a dôvody ich využívania (zdroj informácií a zábavy). 👁 📖 📱	Odlíšenie pravdivej a nepravdivej (zavádzajúcej) informácie a pomenovanie jej dôsledkov na konkrétnych príkladoch. 👁 📖 🧑 📱 Pomenovanie vplyvu reklamy na naše túžby a správanie. 👁 📖 📱 🌀
	Témy	<i>Základy práce s mediálnym obsahom</i>	<i>Základy práce s mediálnym obsahom</i>	<i>Základy práce s mediálnym obsahom</i>
	Počet hodín	2	2	2
	Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak rozpozna základné druhy mediálneho obsahu (rozprávky, obrázky, knihy, jednoduché videá, plagáty), chápe, že nie všetko v médiách je skutočné , uvedomuje si, ako médiá vníma a čo v ňom vyvolávajú .	

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

	Metakognitívna regulácia	Žiak premýšľa o tom, čo pozerá, číta alebo počúva , vie povedať, či je obsah vhodný alebo nevhodný , učí sa obmedzovať čas strávený s médiami a voliť bezpečné správanie.
Charakter	Žiak rozvíja zodpovednosť a sebaovládanie , učí sa slušnosti a rešpektu pri práci s médiami, chápe význam bezpečnosti a ochrany súkromia .	

Komponent: ETICKO – OSOBNOSTNÝ KOMPONENT

Téma: Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty

		6.cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom. Žiak vie / dokáže: - oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať, - pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva a posúdiť ich etický rozmer, - riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie.		
	Činnosti	Prejavovanie záujmu o druhého, kladenie otázok a aktívne počúvanie. 		
		Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie).	Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov. 	Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách.
	Témy	<i>Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty</i>	<i>Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty</i>	<i>Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty</i>
	Počet hodín	2	2	2

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

	Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak rozpozná základné zdvorilé slová a prejavy (prosím, ďakujem, prepáč, pozdrav), chápe, že zdvorilosť vyjadruje úctu k iným ľuďom , uvedomuje si, kedy a prečo zdvorilosť používa .
		Metakognitívna regulácia	Žiak premýšľa, ako sa má zdvorilo správať v rôznych situáciách , sleduje svoje správanie voči spolužiakom a dospelým, dokáže si uvedomiť, kedy sa správal zdvorilo a kedy nie .
	Charakter	Žiak rozvíja úctu k druhým ľuďom bez ohľadu na vek, prejavuje ohľaduplnosť a empatiu , uvedomuje si, že zdvorilosť je znakom vnútornej kultúry človeka .	

Komponent: ETICKO – OSOBNOSTNÝ KOMPONENT				
Téma: Sebapoznávanie				
		5.cieľ: Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých. Žiak vie / dokáže: - vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. 		
	Činnosti	Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností. 		
		Rozprávanie o vlastných záľubách a o tom, ako pomáhajú v živote a vo vzťahoch s druhými. 	Posudzovanie možností rozvíjania a využitia svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní. 	Tvorivé vyjadrovanie želaní a túžob a plánu na ich realizáciu.
	Témy	Sebapoznávanie	Sebapoznávanie	Sebapoznávanie

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

	Počet hodín	2	2	2
	Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak pomenúva svoje základné vlastnosti, záujmy a schopnosti , rozpozna a pomenúva základné pocity a emócie (radosť, smútok, hnev, strach), uvedomuje si, v čom je dobrý/á a čo sa ešte učí.	
		Metakognitívna regulácia	Žiak premýšľa o tom, ako jeho pocity ovplyvňujú správanie , učí sa regulovať svoje reakcie (upokojiť sa, požiadať o pomoc), hodnotí svoje správanie – čo urobil dobre a čo môže zlepšiť .	
	Charakter	Žiak rozvíja sebaúctu a sebavedomie , učí sa prijímať svoje silné aj slabšie stránky , prejavuje rešpekt k sebe aj k iným .		

Komponent: ETICKO – OSOBNOSTNÝ KOMPONENT				
Téma: Vnímanie jedinečnosti v každom človeku				
		5.cieľ: Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých. Žiak vie / dokáže: - vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni, - vypočúť si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania, - aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca, obdarovanie, ocenenie, rozlišovanie dobrého a zlého konania, pomoc a dobročinnosť. 		
	Činnosti	Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt druhého človeka. 		
		Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácné, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom. Vnímanie kamarátstva ako dobrého	Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania. 	Tvorivé obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých.

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

		modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce. 		
Témy	<i>Vnímanie jedinečnosti v každom človeku</i>	<i>Vnímanie jedinečnosti v každom človeku</i>	<i>Vnímanie jedinečnosti v každom človeku</i>	
Počet hodín	2	2	2	2
Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak uvedomuje si, že ľudia sa líšia (v zhl'ade, správaní, schopnostiach, záujmoch), rozpozná, že každý má niečo, v čom je jedinečný a hodnotný , uvedomuje si, ako spoznáva druhých ľudí (pozorovaním, rozhovorom, spoluprácou).		
	Metakognitívna regulácia	Žiak premýšľa o tom, ako jeho správanie vplýva na pocity druhých , učí sa prispôbiť svoje správanie pri spolupráci s rôznymi ľuďmi, vie si uvedomiť a opraviť nevhodnú reakciu alebo správanie .		
Charakter	Žiak vie identifikovať a pomenovať vybrané morálne emócie - radosť, hrdosť, súcit, smútok, odpor, hnev, hanba.			

Komponent: ETICKO – OSOBNOSTNÝ KOMPONENT

Téma: Sebapoznávanie a vyjadrovanie emócií

		6.cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom. Žiak vie / dokáže: - vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni, - vypočuť si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania, - aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite.			
		1.ročník	2.ročník	3.ročník	
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	Emócie (nadšenie, radosť, hrdosť, súcit, dôvera, rozrušenie, strach, hnev, prekvapenie a i.), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch. 			
	Činnosti	Rozlišovanie emócií, ich prejavov a dopadov ich vyjadrenia na seba a druhých. 			
		Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách. 	Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, šťastia,	Zvládanie prejavov vlastných emócií tak, aby boli autentické a zároveň neranili druhých. 	

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

		Posilňovanie pozitívneho sebaobrazu. 	hnevu, znechutenia a i. 	
Témy	<i>Spoznávanie a vyjadrovanie emócií</i>	<i>Spoznávanie a vyjadrovanie emócií</i>	<i>Spoznávanie a vyjadrovanie emócií</i>	
Počet hodín	2	2	2	
Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak rozpozná a pomenuje základné emócie (radosť, smútok, hnev, strach, prekvapenie), uvedomí si, že emócie sú prirodzené a menia sa, vie, že emócie ovplyvňujú správanie .		
	Metakognitívna regulácia	Žiak premýšľa, čo mu emócia signalizuje , učí sa primerane vyjadriť svoje pocity slovami, gestami alebo kresbou, dokáže si zvoliť spôsob upokojenia alebo riešenia situácie .		
Charakter	Žiak rozvíja empatiu – vníma pocity druhých, prejavuje ohľaduplnosť a rešpekt , chápe, že slová a činy môžu zraňovať alebo pomáhať .			

Komponent: ETICKO – OSOBNOSTNÝ KOMPONENT

Téma: Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozera

		7.cieľ: Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní. Žiak vie / dokáže: - opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny, - oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať, - vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov, - pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva a posúdiť ich etický rozmer, - riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	Čestnosť a pravdivosť, odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti. 		
	Činnosti	Zoznamovanie sa s reálnymi alebo zobrazenými príbehmi prosociálnych a morálnych hrdinov. 		
		Spoznávanie vybraných biblických a archetypálnych	Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na	Posilňovanie odvahy hovoriť pravdu aj napriek nepríjemným dôsledkom.

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

	príbehov. 	príkladoch postavy/postáv z bežných príbehov, alebo z dejín, literatúry, seriálov alebo filmov. 	
	Identifikovanie posolstva týchto príbehov a vzorov pre život človeka a spoločnosti. 	Zoznamovanie sa s reálnymi alebo zobrazenými príbehmi prosociálnych a morálnych hrdinov. Diskutovanie o detských hrdinoch. 	Rozpoznávanie dôsledkov pravdivosti a klamstva na život. Posudzovanie situácií, v ktorých sa stretneme s klamstvom alebo nečestným správaním.
	Identifikovanie dobrých vlastností postáv z uvedených príbehov (dôvera, odvaha, dobrota a pod.). 	Diskusia o vlastných vzoroch. 	Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv, medzi akými rozhodnutiami váhajú a k akým dôsledkom ich rozhodnutia vedú.
Témy	<i>Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozera</i>	<i>Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozera</i>	<i>Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozera</i>
Počet hodín	2	2	2
Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak chápe, čo znamená konať dobro (pomôcť, neublížiť, byť spravodlivý), uvedomuje si rozdiel medzi správaním „pred ostatnými“ a „keď som sám/sama“, rozumie, že dobré skutky majú hodnotu aj bez pochvaly .	
	Metakognitívna regulácia	Žiak premýšľa, čo je správne urobiť v danej situácii , sleduje svoje rozhodnutia aj vtedy, keď ho nikto nekontroluje, hodnotí svoje správanie podľa vnútorného pocitu – „mám z toho dobrý pocit“.	
Charakter	Žiak rozvíja čestnosť a poctivosť , buduje si vnútornú zodpovednosť za svoje rozhodnutia, uvedomuje si, že dobré konanie formuje jeho charakter .		

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Komponent: ETICKO – OSOBNOSTNÝ KOMPONENT				
Téma: Sebariadenie				
		6.cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom. Žiak vie / dokáže: - vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni, - vypočuť si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania.		
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	Túžby, potreby, sebaovládanie, rebríček hodnôt, osobné ciele, odolnosť. 		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Činnosti	Rozpoznávanie významu sebaovládania a sebariadenia – nie každú túžbu je dobré ihneď uspokojiť. 	Určovanie priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné. 	Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám, ak sa dostanú do sporu s dôležitejšími osobnými cieľmi.
	Témy	Sebariadenie	Sebariadenie	Sebariadenie
	Počet hodín	2	2	2
	Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak uvedomuje si, že má svoje myšlienky, pocity a reakcie , rozpozná situácie, v ktorých je pre neho ťažké sa ovládať , chápe, že správanie môže vedome riadiť , nie iba reagovať impulzívne.	
		Metakognitívna regulácia	Žiak dokáže sa zastaviť a premýšľať , než niečo urobí, učí sa používať jednoduché stratégie sebariadenia (hlboký dych, počítanie, rozhovor), hodnotí, či jeho správanie bolo vhodné a čo môže urobiť nabudúce inak .	
	Charakter	Žiak rozvíja sebaovládanie a vnútornú disciplínu, učí sa prevziať zodpovednosť za svoje správanie , chápe, že sebariadenie pomáha ochraňovať vzťahy a budovať dôveru .		

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Komponent: ETICKO – OSOBNOSTNÝ KOMPONENT				
Téma: Rozvíjanie vzťahov v rodine a komunite				
		10.cieľ: Byť všímavý voči daniu v najbližšom okolí.		
		Žiak vie / dokáže: -podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.		
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	Domov, rodina, príbuzní a blízki, komunita, inšpiratívni ľudia. 		
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Činnosti	Zamýšľanie sa nad hodnotou domova. 		
		Identifikovanie a pomenovanie členov rodiny, ich rôzne roly, úlohy a zodpovednosti. 	Oceňovanie hodnôt spojených s rodinou alebo blízkymi osobami (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie). 	Poznávanie variability rodín a rôznych životných situácií detí.
		Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov v rodine a komunite. 	Preukazovanie vďačnosti rodičom, starým rodičom a blízkym osobám. 	Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v komunite a ich bližšie spoznávanie.
	Témy	<i>Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite</i>	<i>Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite</i>	<i>Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite</i>
	Počet hodín	2	2	2
	Metakognícia	Metakognitívne poznanie	Žiak rozpoznáva, kto tvorí jeho rodinu a komunitu (trieda, škola, obec), chápe, že vzťahy vznikajú komunikáciou, spoluprácou a pomocou, uvedomuje si, ako sa vytvárajú dobré vzťahy (počúvanie, slušnosť, záujem), svoje záľuby a záujmy a hovoriť o nich, ako aj popísať to, čo ho nezaujíma.	
		Metakognitívna regulácia	Žiak premýšľa, ako sa má správať k blízkym a ľuďom v komunite, sleduje, či jeho správanie posilňuje alebo narúša vzťahy, dokáže upraviť svoje správanie po spätnej väzbe alebo konflikte.	

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

	Charakter	Žiak rozvíja láskavosť, empatiu a ohľaduplnosť , učí sa zodpovednosti za svoje slová a činy , chápe význam spolupráce, dôvery a pomoci .
--	------------------	---

VYSVETLIVKY:

Čitateľská a vizuálna gramotnosť

Digitálna gramotnosť

Finančná gramotnosť

Občianska gramotnosť (občianska , mediálna , interkultúrna)

Environmentálna gramotnosť Sociálna a emocionálna gramotnosť

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele, 3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

4. osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoriť text.

Environmentálna gramotnosť

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú, 2.rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,3.

rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,

4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia, 5.prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom aktivít primeraných veku.

Digitálna gramotnosť

1. Práca s informáciami,
2. technické zručnosti,
3. online komunikácia.

Sociálna a emocionálna gramotnosť

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
- 3.bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
- 4.plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,

5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie predmetu Človek a spoločnosť (ďalej len „ČaS“) je v súlade s MP č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu č.:20113121/12824:4921 zo dňa 01. mája 2011 a § 55 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vyučovací predmet ČaS bude v prvom cykle (1. – 3 ročník ZŠ) hodnotený § 55 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a), ods. 6 a ods. 10 uvedeného zákona klasifikáciou (známkou).

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať priebežné a súhrnné hodnotenie:

- **priebežné hodnotenie** sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- **súhrnné hodnotenie žiaka** sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete za príslušné klasifikačné obdobie.

Hodnotenie v oblasti ČaP sa zameriava na komplexný rozvoj prírodovednej gramotnosti, ktorá zahŕňa porozumenie prírodovedným konceptom, spôsobilosti vedeckej práce a postojom k prostrediu a princípom vedeckého skúmania. V tejto oblasti je dôležité hodnotiť nielen vedomosti, ale aj schopnosti aplikovať tieto vedomosti v praxi a rozvíjať kritické a analytické myslenie.

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov je:

- a) poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o zvládnutí prírodovedných konceptov,
- b) identifikovať úroveň spôsobilostí vedeckej práce žiakov,
- c) reflexia žiackych postojov k prostrediu a vedeckému skúmaniu,
- d) zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami na riešenie praktických problémových úloh.

Učiteľ pri priebežnom hodnotení uplatňuje:	
ústne overovanie vedomostí	vyučujúci kladie dôraz nielen na kvalitu osvojenia, ale aj na spôsob ich prezentácie v logických súvislostiach a ich aplikáciou v praktických súvislostiach (prezentovanie projektov, bádateľských aktivít)
písomné overovanie vedomostí	krátke písomné práce, testy, samostatné vypracovanie pracovných listov, tematické písomne práce
praktické overenie vedomostí	praktické úlohy, projekty, referáty, aktivity alebo bádateľské činnosti,
hodnotenie práce v skupine	sledujte, ako žiaci spolupracujú a diskutujú pri vedeckých úlohách
diskusia a reflexie	organizujte diskusie, v ktorých žiaci reflektujú svoje postoje k vedeckému skúmaniu.
sebahodnotenie	kladie otázky, ktoré pomôžu žiakovi zamyslieť sa nad svojimi postojmi a prístupmi k vedeckému skúmaniu

V procese priebežného hodnotenia bude vyučujúci uplatňovať aj formatívne hodnotenie a poskytovanie spätnej väzby:

Formatívne hodnotenie	Integruje činnosti zamerané na poskytovanie a získavanie spätnej väzby v podobe informácií týkajúcich sa procesu postupného a primeraného učenia sa spôsobilostiam (vedomostiam, schopnostiam, zručnostiam, návykom, postojom a vlastnostiam) v záujme pokroku vo vzdelávacích výsledkoch a v celkovom rozvoji osobnosti žiaka.
Spätná väzba	Spätná väzba umožňuje učiacemu sa žiakovi lepšie sa orientovať v tom, čo dosiahol, aby plánoval svoj ďalší pokrok a učenie sa, vyučujúcim zhodnocovať zvolené pedagogické stratégie a adaptovať ich podľa vzdelávacích potrieb žiakov.

1 (výborný) 100% – 90%

2 (chválitebný) 89% - 75%

3 (dobrý) 74% - 50%

4 (dostatočný) 49% - 25%

5 (nedostatočný) 24% - 0%

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

Škola pri hodnotení predmetu klasifikáciou v predmete ČaS postupuje podľa MP č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu

č.:20113121/12824:4921 zo dňa 01. mája 2011 Čl.3 Hodnotenie prospechu a správania bod (1) a (2)

1 (výborný)	Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.
2 (chválitebný)	Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.
3 (dobrý)	Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.
4 (dostatočný)	Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojovania poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Základná škola s materskou školou, Holumnica č. 121
Názov školského vzdelávacieho programu: Radosť z učenia je tajomstvom veľkých úspechov

Učebné osnovy – 1. cyklus – Vzdelávacia oblasť – Človek a spoločnosť

5 (nedostatočný)	Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.
------------------	---

V Holumnici, dňa: 26. augusta 2026

Spracoval/a: Mgr. Iveta Bialková, Mgr. Jana Danielčáková

Prerokované na pedagogickej rade dňa:	26.08.2026	Podpis:
Platnosť učebných osnov od:	01.09.2026	
Vedúca MZ:	Mgr. Ivana Kocúreková	
Riaditeľka ZŠ s MŠ Holumnica:	PaedDr. Beata Oravcová	
Pečiatka:		